

Promlčení a výkon rozhodnutí

Řízení o výkon rozhodnutí (vydaného v nalézacím, ať již soudním či rozhodčím řízení) přiznávajícího určité právo musí být zahájeno v desetileté lhůtě, počítané ode dne, kdy lhůta počala běžet poprvé, a v určitých případech v desetileté lhůtě prodloužené o další tři měsíce od vykonatelnosti rozhodnutí.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 20 Cdo 1290/2003, ze dne 26.5.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v exekuční věci oprávněné PJ T. s. r. o., zastoupené advokátkou, proti povinné ČOV N. B., a. s., zastoupené advokátem, o návrhu povinné na zastavení exekuce, vedené u Okresního soudu v Hradci Králové pod sp. zn. Nc 8772/2002, o dovolání povinné proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové z 20. března 2003, č. j. 19 Co 65/2003-83, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Shora označeným rozhodnutím krajský soud potvrdil usnesení z 10. prosince 2002, č.j. Nc 8772/2002-67, jímž okresní soud zamítl návrh povinné na zastavení exekuce, odůvodněný námitkou promlčení práva; své rozhodnutí odůvodnil závěrem, že bylo-li právo přiznané rozhodnutím soudu „uplatněno návrhem na jeho výkon do 10 let od splatnosti vymáhané pohledávky, nelze mu - podle § 408 odst. 1 obch. zák. - odepřít ochranu.“

V dovolání, jehož přípustnost dovozuje z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu (dále též jen „o.s.ř.“), povinná namítá nesprávné právní posouzení věci, a poukazujíc na svou argumentaci uplatněnou již v odvolání, dovozuje, že vymáhaná pohledávka byla promlčena nejpozději v obecné čtyřleté lhůtě (zřejmě podle ustanovení § 391 odst. 1 a § 397 obchodního zákoníku /dále též jen „obch. zák.“/) počítané od právní moci, jíž vykonávaný platební rozkaz nabyt 19. 7. 1995, tedy „již v roce 1999“.

Oprávněná navrhlá zamítnutí dovolání.

Nejvyšší soud se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání a v tomto ohledu dospěl k závěru, že dovolání přípustné je, jelikož napadené rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam (§ 237 odst. 1 písm. c/ ve spojení s ustanovením § 238a odst. 1 písm. d/, odst. 2 o.s.ř.), daný tím, že se v něm řeší otázka judikaturou dovolacího soudu řešená dosud ojedinele (§ 237 odst. 3 o.s.ř.), jejíž posouzení má význam nejen pro předmětnou věc, ale pro soudní praxi obecně.

Jelikož vady podle ustanovení § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a/, b/ a odst. 3 o.s.ř., jež by řízení činily zmatečným, ani jiné vady řízení (§ 241a odst. 2 písm. a/ o.s.ř.), k nimž je dovolací soud - je-li dovolání přípustné - povinen přihlídnout z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 věta druhá o.s.ř.), v dovolání namítány nejsou a nevyplývají ani z obsahu spisu, a protože jinak je dovolací soud vázán uplatněným dovolacím důvodem včetně jeho obsahového vymezení (§ 242 odst. 3 věta první o.s.ř.), je předmětem dovolacího přezkumu právní závěr odvolacího soudu, že právo přiznané pravomocným rozhodnutím soudu se (a to i pro účel posouzení, zda je dán důvod k zastavení výkonu rozhodnutí podle § 268 odst. 1 písm. h/ o.s.ř.) promlčuje v desetileté lhůtě od splatnosti vymáhané pohledávky podle § 408 odst. 1 obch. zák.

Právní posouzení věci je nesprávné, jestliže odvolací soud věc posoudil podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu - sice správně určenou - nesprávně vyložil, případně ji nesprávně aplikoval (z podřazení skutkového stavu hypotéze normy učinil nesprávné závěry o právech a povinnostech účastníků).

Dovolání není důvodné.

Podle ustanovení § 391 odst. 1 obch. zák. u práv vymahatelných u soudu začíná běžet promlčecí doba ode dne, kdy

právo mohlo být uplatněno u soudu, nestanoví-li tento zákon něco jiného.

Podle ustanovení § 397 obch. zák. nestanoví-li zákon pro jednotlivá práva jinak, činí promlčecí doba čtyři roky.

Podle ustanovení § 408 odst. 1 obch. zák. bez ohledu na jiná ustanovení tohoto zákona skončí promlčecí doba nejpozději po uplynutí 10 let ode dne, kdy počala poprvé běžet. Námitku promlčení však nelze uplatnit v soudním nebo rozhodčím řízení, jež bylo zahájeno před uplynutím této lhůty.

Podle ustanovení § 408 odst. 2 obch. zák. bylo-li právo pravomocně přiznáno v soudním nebo rozhodčím řízení později než tři měsíce před uplynutím promlčecí doby nebo po jejím uplynutí, lze rozhodnutí soudně vykonat, jestliže řízení o jeho výkonu bylo zahájeno do tří měsíců ode dne, kdy mohlo být zahájeno.

Již systematický výklad zařazení ustanovení § 391 a § 397 do téhož (totiž třetího) oddílu jedenáctého dílu první hlavy třetí části obchodního zákoníku nemůže vést k závěru jinému, než že čtyřletá obecná promlčecí doba je dobou, v níž je třeba právo uplatnit u soudu, tedy v nalézacím řízení. Tomu také odpovídá ustálená soudní praxe, jež za „úkon považovaný podle předpisu upravujícího soudní řízení za jeho zahájení“ (§ 402 obch.zák.) pokládá návrh, resp. žalobu (§ 79 odst. 1 o.s.ř.), nikoli tedy návrh na výkon rozhodnutí.

Naproti tomu v souzené věci (výkonu rozhodnutí) jde o otázku, kdy se promlčuje právo již pravomocně (v nalézacím řízení) přiznané, a tedy (potažmo), kdy nejpozději může oprávněný podat návrh na výkon rozhodnutí, aniž by se vystavil nebezpečí úspěšně vznesené námítky promlčení, resp. aniž by výkon rozhodnutí mohl být posléze pro promlčení zastaven.

Jediné ustanovení, v němž obchodní zákoník upravuje promlčení ve vztahu k výkonu rozhodnutí, a kde používá pojmu „právo pravomocně přiznané v soudním nebo rozhodčím řízení“, je ustanovení § 408 odst. 2, zařazené ovšem v jiném, totiž pátém oddílu téhož dílu, hlavy a části obchodního zákoníku. Ze zařazení tohoto ustanovení (poskytujícího k podání návrhu na výkon rozhodnutí pro tam uvedené případy /o něž však v předmětné věci nejde, jelikož oprávněné bylo právo pravomocně přiznáno dříve než tři měsíce před uplynutím promlčecí doby/ ještě další, a to tříměsíční lhůtu) za ustanovení § 408 odst. 1 obch. zák., zakotvující desetiletou lhůtu, nutno dovodit, že právo pravomocně přiznané lze vykonat v exekučním řízení zahájeném v desetileté lhůtě podle § 408 odst. 1 obch. zák.

Ustanovení § 408 odst. 2 obch. zák. sice výslovně neříká, že rozhodnutí vydané v soudním či rozhodčím řízení, přiznávající určité právo, lze soudně vykonat, bylo-li exekuční řízení zahájeno v desetileté lhůtě, ale pro tam uvedené případy (o něž, viz výše, v souzené věci nejde) dokonce stanoví prodloužení promlčecí doby (o tři měsíce ode dne, kdy vykonávací řízení mohlo být zahájeno). Touto „promlčecí dobou“, o jejímž uplynutí hovoří (v souvislosti s prodloužením lhůty k výkonu rozhodnutí) ustanovení § 408 odst. 2 obch. zák. - logicky - není obecná čtyřletá doba (§ 397 obch. zák.) stanovená pro uplatnění práva v nalézacím řízení, tedy pro podání žaloby (§ 391 odst. 1 obch. zák.), nýbrž doba desetiletá, upravená v předcházejícím odstavci téhož paragrafu, tedy v ustanovení § 408 odst. 1 obch. zák. (srov. též usnesení Nejvyššího soudu z 26. 11. 2003, sp. zn. 20 Cdo 1595/2002).

Z uvedeného vyplývá, že řízení o výkon rozhodnutí (vydaného v nalézacím, ať již soudním či rozhodčím řízení) přiznávajícího určité právo musí být zahájeno v desetileté lhůtě, počítané ode dne, kdy lhůta počala běžet poprvé (§ 408 odst. 1 obch. zák.), a v určitých (nikoli ovšem předmětném) případech v desetileté lhůtě prodloužené o další tři měsíce od vykonatelnosti rozhodnutí (§ 408 odst. 2 obch. zák.). Dovolatelka se tudíž mylí, dovozuje-li, že v exekučním řízení se uplatní čtyřletá lhůta podle § 397 obch. zák. (byť počítaná nikoli již od splatnosti pohledávky, ale až od právní moci vykonávaného titulu), jelikož při řešení otázky, kdy se promlčuje právo na výkon rozhodnutí, tedy právo již pravomocně (v nalézacím řízení) přiznané, je pojmově vyloučeno uvažovat o lhůtě - řečeno dikcí ustanovení § 391 odst. 1 obch. zák. - určené k uplatnění práva (podáním žaloby, jíž se nalézací řízení teprve zahajuje).

Za stavu, kdy závěr odvolacího soudu přejatý od soudu prvního stupně, že splatnost pohledávky nastala dnem 10. 9. 1992, zůstal dovoláním nenapaden, je právní posouzení věci, bylo-li usnesení o zamítnutí návrhu na zastavení exekuce nařízené k návrhu podanému 10. 6. 2002, tedy v desetileté lhůtě, potvrzeno, správné (byť názor odvolacího soudu, že „nelze vyloučit ani aplikaci ustanovení § 110 obč. zák.“, opodstatnění nemá); Nejvyšší soud tudíž dovolání jako nedůvodné bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o.s.ř.) podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem, o.s.ř. zamítl.

Další články:

- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Ušlý zisk](#)
- [Škoda vzniklá provozní činností](#)
- [Styk dítěte s osobou společensky blízkou](#)
- [Spotřebitel](#)
- [Náležitě odůvodnění jako procesní záruka \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Poučení účastníka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)